

บทสัมภาษณ์พิเศษ

นายอุดม วิภาสไพสิฐ

ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

ผอ. อุดม วิภาสไพสิฐ สำเร็จการศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และบรรจุเข้ารับราชการในปี พ.ศ. ๒๕๒๗

ประสบการณ์ทำงาน ท่านบรรจุเข้ารับราชการในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จากนั้นโอนย้ายมาที่กรมพัฒนาที่ดิน เริ่มต้นการทำงานที่ ฝ่ายโยธา กองช่าง กรมพัฒนาที่ดิน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการสำรวจ ออกแบบ และกำกับควบคุมการก่อสร้าง เกี่ยวกับงานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ จังหวัดพิษณุโลก ในตอนนั้นถือเป็นประสบการณ์ใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นงานใหญ่สำหรับตนเอง ที่เพิ่งเข้ามารับราชการและต้องรับผิดชอบหน้าที่ดังกล่าวในพื้นที่ ที่มีความใหญ่ กว้างขวาง ในขณะนั้น อีกทั้งยังไม่คุ้นเคยกับระบบการทำงานของราชการ

ชีวิตการทำงานที่ผ่านมา ความยากของงานที่ทำคือเรื่องการประสานงานกับชาวบ้านในพื้นที่การทำงานแหล่งน้ำในอดีต ต้องเข้าไปสำรวจสอบถามความต้องการของชาวบ้านในพื้นที่ และสำรวจเก็บข้อมูลสภาพภูมิประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบให้ตรงตามความต้องการของชาวบ้าน เมื่อร่างแบบเสร็จจึงนำกลับไปให้ชาวบ้านดูอีกครั้งว่าตรงกับที่ต้องการหรือไม่ หากไม่ใช้ก็นำกลับมาแก้ไขใหม่ จนกว่าจะตรงตามความต้องการของชาวบ้าน จึงจะสามารถดำเนินการต่อไปได้ แต่ปัจจุบันการทำงานของคนรุ่นใหม่ไม่ได้ทำงานลักษณะแบบนั้นแล้ว แต่เป็นการทำงานแบบเข้าพื้นที่ไปทำการสำรวจภูมิประเทศ และสอบถามความต้องการเพียงครั้งเดียว โดยไม่ได้ยกร่างแบบแปลนและนำไปสอบถามความคิดเห็นของชาวบ้านซ้ำอีกครั้ง หรือหลายๆครั้ง จนกว่าจะเกิดความพึงพอใจ ทำให้เกิดการผิดพลาดไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้าน จึงต้องทำการปรับแก้รูปแบบขณะทำการก่อสร้างขึ้นบ่อยครั้ง

ความประทับใจในการทำงาน ได้รับความร่วมมือที่ดีจากเพื่อร่วมงานไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชา รุ่นพี่ หรือรุ่นน้อง ตลอดจนภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ทำให้ชาวบ้านมีน้ำใช้และมีรายได้ที่ดี และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการที่เราได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้การที่เราได้พูดคุยกับชาวบ้านในขณะที่ทำงานก็ทำให้ได้รับความรู้จากประสบการณ์ของชาวบ้านเพิ่มขึ้นด้วย เช่น เรื่องความสามารถในการเก็บกักน้ำ ของดินในการก่อสร้างงานแหล่งน้ำขนาดเล็ก ซึ่งโดยทั่วไปไม่มีการเจาะตรวจสอบดินในระดับลึก แต่เมื่อเกิดข้อสงสัยถึงลักษณะของดินที่ลึกลงไป ๗-๘ เมตรของพื้นที่ก่อสร้างโครงการว่าสามารถกักเก็บน้ำได้หรือไม่ ชาวบ้านจะพาไปดูดินที่ขุดจากบ่อน้ำที่บ้านของเขา ว่ามีลักษณะเป็นแบบไหน สามารถก่อสร้างแหล่งน้ำได้หรือไม่ นี่คือนวัตกรรมที่ชาวบ้านเป็นผู้สอน บางที่เราคาดไม่ถึงถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดถึงเพียงการทดสอบตามหลักวิศวกรรมศาสตร์เท่านั้น

การพัฒนาเทคโนโลยีของสำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดิน เมื่อประมาณ ๒๐ ปีที่ผ่านมา ประมาณ ปี พ.ศ.๒๕๔๐ เรามีการใช้กล้อง Total Stations ในการสำรวจเก็บข้อมูลภูมิประเทศ เพื่อเก็บข้อมูลระยะ ข้อมูลระดับ ร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผล นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในพื้นที่มาสร้างเป็นเส้น Contour โดยไม่ต้องใช้มือเขียนเส้นระดับขึ้นความสูง และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการช่วยเขียนแบบ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับวิศวกรผู้ออกแบบ และทำให้การสำรวจออกแบบงานต่างๆเสร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ.๒๕๕๙ ได้มีการพัฒนาเรื่องการสำรวจเก็บข้อมูลภูมิประเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงใช้เทคโนโลยีการสำรวจรังวัดด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียมแบบจลน์ (RTK GNSS Network) มาช่วย

ในการสำรวจเก็บข้อมูลภูมิประเทศเพื่อลดระยะเวลาทำงาน ทำให้การสำรวจและออกแบบรวดเร็วขึ้น เช่น กรณีการสำรวจเก็บข้อมูลภูมิประเทศในบริเวณที่มีพื้นที่ มีขนาดใหญ่หลายร้อยไร่ สามารถลดระยะเวลาการทำงานได้ไม่น้อยกว่า ๒ - ๓ เท่าจากเวลาเดิม ทำให้มีเวลาในการทำงานด้านอื่นเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากอุปกรณ์ดังกล่าวมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ จึงต้องขอตั้งงบประมาณในการจัดหาต่อไป และในปัจจุบัน สำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดินได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการสำรวจโดยมีการใช้ UAV

(Unmanned Aerial Vehicle) หรืออากาศยานไร้คนขับ ในการบินสำรวจพื้นที่ เพื่อให้ได้แผนที่เส้นระดับ Contour ออกมา สำหรับใช้เพื่อการวางแผนได้ แต่ในขั้นออกแบบยังต้องศึกษาต่อไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดแม่นยำยิ่งขึ้น เนื่องจากเส้น Contour ที่ได้จากการบินสำรวจด้วย UAV ยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่ในระดับที่สูงเกินกว่าเป็นที่ยอมรับได้ทางด้านวิศวกรรม แต่ในอนาคตค่าความคลาดเคลื่อน อาจจะลดลงจนสามารถนำข้อมูล

มาใช้ในการออกแบบทางวิศวกรรมได้เทียบเท่ากับการใช้กล้อง Total Stations ผมมองว่าระบบดิจิทัลเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการทำงานของสำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดินในอนาคตหากมีเทคโนโลยีที่ดีกว่านี้ ที่ไฮเทคกว่านี้ ที่ทำงานได้เร็วกว่านี้ สำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดินก็ต้องมีการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสำรวจและออกแบบ มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่อาจต้องเปลี่ยนแปลงไป ยิ่งไงก็ตามงานทางด้านวิศวกรรมแม้จะมีเครื่องมือที่ทันสมัยขนาดไหน สุดท้ายก็ต้องใช้วิศวกรในการตัดสินใจ ในการตรวจสอบความถูกต้องของแบบอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้งานจริง

ความภาคภูมิใจในการรับราชการ เคยได้มีโอกาสไปทำงานแหล่งน้ำที่หมู่บ้านหนึ่ง กระบวนการในการทำงานทางวิศวกรรม ต้องมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของงาน ซึ่งหลังจากวิเคราะห์แล้วปรากฏว่าค่าความคุ้มค่าที่คำนวณออกมาได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยทางด้านเศรษฐศาสตร์ค่าความคุ้มค่าที่ออกมาต้องเกิน ๑ ถึงจะเหมาะสมดำเนินการต่อไป แต่ค่าที่คำนวณออกมาได้ประมาณ ๐.๕ แต่เมื่อมาดูในพื้นที่แล้วพบว่าไม่มีแหล่งน้ำเลย การที่ชาวบ้านจะใช้น้ำต้องเข็นรถไปเอาน้ำจากหมู่บ้านข้างเคียงเป็นระยะทาง ๒ - ๓ กิโลเมตร กว่าจะได้น้ำใช้ เลยตัดสินใจออกแบบและดำเนินการก่อสร้างในปีต่อมา เพื่อให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ หลังจากนั้นอีก ๑ ปี มีโอกาสได้กลับไป ชาวบ้านดีใจมากและเข้ามาขอขอบคุณกรมพัฒนาที่ดิน ทำให้ชาวบ้านมีรายได้ในการปลูกผักเลี้ยงไก่ ซึ่งเกิดเป็นความภาคภูมิใจ

สิ่งที่อยากฝากไว้ ในการทำงาน ด้านการพัฒนาพื้นที่ การคิด ต้องคิดเป็นเชิงระบบ มีการทำงานร่วมกัน ต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ต้องมีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง แนวทาง และผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญในการทำงานการพัฒนาพื้นที่ เพื่อประกอบชิ้นส่วนงานของแต่ละกอง/สำนัก ให้เป็นผลงานชิ้นเดียวกัน เพื่อเป้าหมายเดียวกันของกรมฯ การสร้างคนให้รักองค์กร ให้รู้สึกว่าการพัฒนาที่ดิน คือบ้านแห่งที่สองของเรา และการมีความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ ให้คิดว่าทำงานเพื่อสร้างชาติ สร้างความภูมิใจให้ตัวเราเอง

